

Posudek bakalářské práce

Jméno autora práce: Květoslava Urbanová
Název bakalářské práce: Mužská atraktivita z pohledu mladých žen
Oponent: Mgr. Jakub Fořt

Obsahová hlediska práce

	1	2	3	4
Cíle práce: uvedeny jasně – nejasné, neuvedeny	x			
Soulad obsahu s názvem: ano – částečně		x		
Členění kapitol: logické členění – nevhodné strukturování		x		
Postiženy relevantní aspekty problému: jednoznačně – spíše ne			x	
Stanovené cíle: splněny – nesplněny			x	

Úroveň návrhu projektu

	1	2	3	4
Problém: jasně vymezen – nejasné vymezení		x		
Projekt: analyzován ve vztahu ke klíčovým pojmům – zabývá se jinou problematikou		x		
Metodologie práce: Vhodně zvolená – zcela nevhodně zvolená		x		
Propojení literárně přehledové části s návrhem projektu: organické, projekt logicky navazuje na 1. část – obě části jsou nesourodé		x		

Formální hlediska práce

	1	2	3	4
Jazyková a stylistická úroveň: práce je čtivá, použití jazyka přiměřené – nevyhovuje	x			
Formální úprava práce: odpovídá požadavkům – zahrnuje množství formálních chyb	x			
Grafická úprava: vyhovuje – nevyhovuje	x			
Množství využitých literárních zdrojů: dostatečné – nedostatečné	x			
Aktuálnost literárních zdrojů: vesměs z posledních let – zdroje značně zastaralé	x			
Využití cizojazyčných zdrojů: dostačující – minimální		x		
Odkazy v textu: vcelku odpovídají standardům – chybně uváděné odkazy	x			
Seznam literatury: kompletní, bez větších chyb – nekompletní, s množstvím chyb		x		

Specifické připomínky (vše podstatné, co se nevešlo do výše uvedených bodů):

Úvod v podstatě jen ve více rozepsané formě opakuje, co bylo řečeno v abstraktu, přičemž se víceméně jedná o konstatování obsahu jednotlivých kapitol. Vhodnější by bylo čtenáře již uvést do studované problematiky, ukázat, proč je problematika důležitá a hodná studia.

Naopak jste nemusela věnovat zdaleka tak výrazný prostor učebnicovým poznatkům o mladé dospělosti v první kapitole (včetně kognitivní a emoční charakteristiky tohoto věku, které se samotným tématem práce nespojují). Z mého pohledu nemá bakalářská práce suplovat učebnici; relevantní charakteristiky mladé dospělosti mohly být zpracovány ve výrazně stručnější formě (a s přispěním zahraničních zdrojů namísto českých učebnic). Tato námitka se

týká zčásti i druhé kapitoly. Jakkoliv jsou jednotlivé teorie atraktivity zajímavé, jejich uvedení, tím spíše ve formě prostého výčtu bez jakéhokoliv zhodnocení či poukazu k empirické podpoře, nepovažuji za příliš relevantní. S teoriemi dále nepracujete.

Naopak oceňuji představení evolučně-psychologických teorií výběru partnera ve třetí kapitole. Vzhledem k tomu, že výzkumy uváděné ve stěžejní čtvrté kapitole interpretujete z hlediska evoluční psychologie, považuji představení těchto teorií za přínosné. Samotná výzkumná rešerše ve čtvrté kapitole, nosná část této práce, je zpracována kvalitním způsobem, s postačujícím využitím recentních zdrojů a bohatým využitím primárních zdrojů.

Důležitá připomínka se ovšem týká cíle Vaší práce, jenž jste uvedla v úvodu: „*Cílem práce je popsat a zmapovat dosavadní poznatky o tom, jaké charakteristiky vnímají mladé heterosexuální ženy jako atraktivní na mužích.*“ Jakkoliv jsem se snažil, ve stěžejní čtvrté kapitole jsem nenalezl žádnou diskusi uváděných zjištění v souvislosti s věkem mladé dospělosti (kterou jste si v souladu s Říčanem, 2014, vymezila 20. a 30. rokem života) u žen – řeč byla vždy pouze obecně o ženách. V této souvislosti se zbytečná první kapitola o charakteristikách mladé dospělosti jeví ještě více nadbytečná.

Návrhu výzkumu by bylo potřeba věnovat více pozornosti, především analytickému plánu, který nebyl zpracován příliš detailně ani jasně (viz sekce otázky k obhajobě).

Drobné technické připomínky (Tyto připomínky nepovažuji za směrodatné, uvádím je jako zpětnou vazbu pro Vás.):

1. V práci se vyskytovaly drobné chyby v citování a seznamu referencí – například v textu je jeden z autorů uváděn jako „Cartensen“, v seznamu literatury je však uveden jako „Carstensen“, reference na práci Triverse (1972) chybí v seznamu zcela. Počáteční písmena slov v názvech časopisů byla v některých případech všechna velká, jindy bylo kapitálkou uvedeno jen první písmeno celého názvu. První autor publikace, o které na s. 34 referujete jako o „studii Jonasonové a kol. (2013)“, je ve skutečnosti muž jménem Peter Karl.
2. Gramaticky byla práce na poměrně dobré úrovni s občasným výskytem překlepů, systematicky jste však opomíjela čárkou oddělovat i konec (kromě začátku) věty vložené uprostřed souvětí.
3. Velká část statistických symbolů (jako N , SD , p , d) kromě řeckých písmen se podle publikačního manuálu APA uvádí kurzívou.
4. Hladina významnosti se stanovuje na (například) 0,05, nikoliv na 0,05 procenta.
5. Na s. 18 uvádíte: „*Přírodním výběrem se tedy myslí proces, kdy se specifická odchylka zvyšující šanci na přežití předá geneticky na potomky, kteří ji poté mohou zdědit. Postupem času pak většina členů druhu získává daný rys či projev chování.*“ Toto je silně zavádějící tvrzení hraničící s nepravdou. Znak, který je selektován přírodním výběrem, musí svému nositeli především zajistit vyšší biologickou fitness, tedy vyšší počet potomků. To se zvýšením šance na přežití daného jedince může, ale nemusí souviset (například mi jistá alela může propůjčit lepší krycí zbarvení, díky kterému budu mít lepší šanci na únik před predátorem a vyšší šanci na přežití, pokud mi tato alela ovšem zároveň nezajistí vyšší šanci zplodit potomstvo (třeba kvůli nízkému přístupu k sexuálním partnerům opačného pohlaví), nebude tato alela selektována přírodním výběrem). Většina členů druhu daný (za jistých okolností výhodný) rys či projev chování vůbec získat nemusí. Některé znaky jsou udržovány tzv. negativně frekvenčně závislou selekcí – tedy jistý znak je výhodný pouze pokud jím disponuje jen malá část příslušníků druhu/populace. Pokud frekvence daného znaku roste, stává se daný znak pro svého nositele nevýhodným. To se týká známého modelu holubice a jestřába (hawk-dove model) nebo například jedinců, kteří se vzhledově liší od zbytku populace svého druhu, a jsou tím pádem méně „lákaví“ pro potenciální predátory (kdyby ale většina členů populace začala vypadat takto, predátor by se přeorientoval na takto vypadající kořist a z původní výhody by se stala nevýhoda).

Otázky, podněty k obhajobě:

1. U obhajoby prosím uveďte, které z výzkumů Vámi prezentovaných ve čtvrté kapitole se zabývají *specificky* mladou dospělostí a zda existují důvody (podložené evidencí) se domnívat, že mužské atributy, které přitahují ženy v mladé dospělosti, se liší od mužských atributů, které přitahují starší ženy.

2. Na s. 27 uvádíte: „*Heterosexuální ženy v internetovém dotazníku uváděly, že vůně potenciálního partnera je pro ně důležitější než to, jak vypadá nebo jaký má hlas (White & Cunningham, 2017).*“ Platí toto tvrzení (že olfaktorická přitažlivost má vyšší význam než přitažlivost v jiných modalitách) obecně? Pokuste se prosím stručně uvést relativní důležitost jednotlivých modalit i na základě dalších výzkumů/metaanalýz.
3. V návrhu výzkumu není zřejmý rozdíl mezi dvojicí výzkumných otázek 1 & 2 a výzkumnou otázkou 3 (koresponduje i s formulovanými cíli). Neopakuje VO 3 jinými slovy totéž, co je předmětem VO 1 & 2?
4. V návrhu výzkumu dále uvádíte, že budete pracovat se vzorkem $N = 147$ participantů, z dat „odstraníte chybně vyplněné odpovědi“, data budete analyzovat jednostranným Mann-Whitney U testem a data budou po skončení výzkumu smazána. K tomu se váže několik mých otázek/komentářů:
 - Jak poznáte, které odpovědi jsou chybně vyplněné?
 - Mann-Whitney U test se používá k porovnání dvou nezávislých výběrů, Vy však budete chtít srovnávat data od stejné osoby (rozdíl v hodnocení nějaké vlastnosti či fyzického atributu u dlouhodobého vs. krátkodobého partnera, pokud jsem Vás pochopil správně). K tomu je Mann-Whitney U test (jako test pro dva výběry) nevhodný. Při obhajobě prosím uveďte správnou analytickou metodu.
 - Je škoda, že chcete data po ukončení výzkumu smazat. V anonymizované formě nic nebrání jejich zveřejnění, aby je (ve smyslu otevřené vědy) mohli mít k dispozici i jiní výzkumníci.
5. V návrhu výzkumu píšete, že na populaci žen v mladé dospělosti nebyl dosud v českém prostředí podobný problém zkoumán. Specificky Vaše hypotézy nejspíše testovány nebyly, vyšlo však minimálně několik výzkumů na českých vzorcích, které Vámi navrhovanou problematiku zčásti postihují (a které nejsou reflektovány v teoretické části práce), např.:

Klímová Chaloupková, J., Topinková, R., & Šetinová, M. (2021). Partner selection across the life-course: Age variation in partner preferences in the Czech Republic. *Sociological Research Online*, 26(4), 889–907. <https://doi.org/10.1177/1360780421992378>

Varella Valentova, J., Bártová, K., Štěrbová, Z., & Corrêa Varella, M. A. (2016). Preferred and actual relative height are related to sex, sexual orientation, and dominance: Evidence from Brazil and the Czech Republic. *Personality and Individual Differences*, 100, 145–150. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.01.049>

Varella Valentova, J., Štěrbová, Z., Bártová, K., & Corrêa Varella, M. A. (2016). Personality of ideal and actual romantic partners among heterosexual and non-heterosexual men and women: A cross-cultural study. *Personality and Individual Differences*, 101, 160–166. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.05.048>.

6. Na s. 31 uvádíte, že: „*Jednou z forem altruismu je i hrdinství (heroismus), které je ženami ceněno jak v krátkodobých, tak v dlouhodobých vztazích. Pro ženy jsou například atraktivní váleční hrdinové a tento efekt je ještě větší, pokud za své zásluhy dostanou nějaké ocenění (Kelly & Dunbar, 2001; Rusch et al., 2015).*“ Není to z hlediska evoluční psychologie paradoxní? Takoví muži nasazují svůj život za životy mnoha jim samým nepříbuzných jedinců, přičemž tím riskují, že jejich vlastní potomci (pokud je mají) přijdou o otce. Ztráta rodiče v dětství se přitom pojí s řadou negativních důsledků (viz např. Debiasi et al. (2021). The long-term consequences of parental death in childhood on mortality and the role of socioeconomic status: evidence from Sweden at the turn of

the 20th century. *The History of the Family*, 26(4), 657–681). Mohla byste stručně nastínit, v čem může být přitažlivost k hrdinům pro ženy výhodná (z hlediska evoluční psychologie a jiných disciplín)?

Celkové hodnocení práce (slovně, s jasným /ne/doporučením k obhajobě):

Text vyhovuje formálním požadavkům kladeným na bakalářskou práci. Po obsahové stránce konstatuji v teoretické části částečné (nikoliv závažné) odchýlení od tématu a cílů práce. Hlavní částí rešerše (kapitola 4), která je velmi dobře zpracovaná, byl vzhledem k ostatním jejím částem (kapitola 1 a 2) věnován malý prostor (viz specifické připomínky). Návrh výzkumného projektu byl uchopen víceméně dobře (kromě plánu statistické analýzy), ale zasloužil by rozpracovat do většího detailu. Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace: velmi dobře – dobře (v závislosti na obhajobě)

V Praze dne 13. 5. 2024

Mgr. Jakub Fořt